

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMÉGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedév. 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELTÖLTŐ SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főúter 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

A magyar ipar ellen.

— szept. 17.

Régi dolog, hogy Ausztria halálos ellensége Magyarországnak. Századokon át tervszerűen törekedett arra, hogy elszegényítsen, nemzeti ellenállásunkat megtörje, alkotmányos életünket elpusztítsa és mint tartományt kebelezen be az összbirodalomba. Az osztrák kormányzat annyira beleélte magát ebbe a rablópolitikába, hogy a külföld előtt ma is állandóan elszakasztja nemzeti önállóságunkat, itt-hon pedig minduntalan merényletet intéz törvényben gyökerező jogaink ellen.

Most egy bécsi forrás hirtelen egy nagyobb szabású merényletre készül az osztrák kormány Magyarországgal szemben. Fejődni készülő iparunkra akarnak halálos csapást mérni. A hír szerint az osztrák kormány föl fogja vetni azt a kívánságát, hogy a magyar kormány vonja meg az anyagi támogatást és kedvezményeket a magyar iparvállalatoktól.

A hír szerint ez a merénylet, az osztrák kormányának forrón óhajtott kívánsága csupán. De a kik tudják, hogy a magyar kormány mennyire alárendelt szerepet játszik,

mennyire engedelmes szolgája a bécsi politikai köröknek, azok előtt ez a kívánság a parancs jellegével kell, hogy birjon.

Bármilyen szerződéses és közösügyes viszony létezzék is Ausztria és Magyarország között, ez a kívánság mégis a legnagyobb vakmerőség, amit eddig nyíltan elkövetett velünk szemben az osztrák politikusok zsarnoksága. — Hiszen eddig is ellenségei voltak a nemzetnek minden téren és megakasztották fejlődésünket, haladásunkat minden vonalon, amde most már nyíltan kimondják, hogy Magyarországon az ipar fejlődését nem tűrik és annak megakadályozására egyenesen a magyar kormányt utasítják.

Európának más államában egy idegen állam ilyen perfid kívánságát kaczagással fogadnák és senki sem kételkednék abban, hogy az illető követelő fél a bolondok házába való, de nálunk szomorúan döbben meg a nemzet minden fia, mivel tudjuk, hogy a magyar állam élén olyan kormányt támogat egy erőteljes gyáva többség, amelyiket Ausztriából küldenek időnként a nemzet nyakára.

A magyar kormány annyiszor szolgáltatta ki ezt a nemzetet az

osztrákok igazságtalan, kapzsi és törvénytelen követelésének, hogy szinte bizonyosra vehetjük, hogy az osztrák kormány kívánságát ezuttal is teljesíteni fogják. Hiszen az osztrák kormány még meg is indokolja ezt a követelését. — Azt mondja Körber ur, hogy a kiegyezés ügyét csak ezen az áron vihetné a Reichsrath elé.

Ehez fogható arcátlanlanság nem is történik a politikai közéletben. Tudjuk, hogy mennyit ér a magyar nemzetnek az a kiegyezés, amelyikre most olyan nagy súlyt fektetnek. Tudjuk, hogy ez a kiegyezés milyen érzékenyen sújtja a mi iparunkat, kereskedelmünket és közgazdaságunkat. És most még a kiegyezés országos csapását azzal akarják megtoldani, hogy a magyar ipartól, a magyar kormány vonjon meg minden segélyt és minden kedvezményt.

Az osztrák Reichsrath tagjai csak úgy hajlandók a kiegyezés tárgyalásába belemenni, ha a magyar kormány arra vállalkozik, hogy a magyar ipart kivégzi. Tehát a Körber ur pozícióját és a közösügyes kiegyezés létesülését fizesse meg a magyar iparos és legyen az áldozat a magyar ipar.

Ilyen hallatlan alkut kinek is

Abfírolás.

Jertek fiúk, kik egyszerre rukkoltunk, Komisz mondurt, mindent beabfírolunk; Abfírolunk csakót, sapkát egyebet, Felejtük el ezt a komisz életet.

Kapitány ur kiadta a parancsot: Ez beliek vehetnek már kalapot, Kalap mellé szabadságos virágot Hadd sirjanak a debreczeni szép lányok.

Kapitány ur álljon a jobb szárnyára, Vezessen ki minket az állomásra, Mert miértünk jön a vonat sebesen, Kébeliek sirjatok keservesen.

Sirtak is a kétbeliek, mikor az öreg harcászok szabadságos virágait meglátták, a manipuláns meg kiosztotta a szabadságos kis könyveket.

Az egész kaszárnya fel volt forgatva. Az öregek mindent kimozdítottak helyükről, a rechnikre emlékgyertyákat raktak, meggyújtották s büszkén mutatták a poros fülű bakáknak:

Lásd, nekünk csak annyi időnk van, míg a rechnik kialszik a gyertya, neked

meg szegénynek, több mint amennyi tenger csillag van az égen holdvilágos éjszakán.

A hálczokra nemzeti színű pánlikát raktak, a szobalista mindegyik neve mellé virágot festett a jókedvű kompániaszter, mivelhogy neki is csak egy rövid órája van hátra.

A magazinból lehozták a civill ruházás okat, előkerültek a bakkanások, esztrakák, ezifra ujjú ködmenek s alig telt bele népány percz, messzúnt a különbség a zugsführer s az infanterista között.

Még a büszke káplár ur Németh is széba állott alantasaival, pedig máskor alig becsülte őket többre a virgóniájánál. Most meg mintha kicserélték volna, maga köré gyűjtötte az egybelieket s beszélt nekik az új életéről, a régi otthonról, a régi otthonban nyíló rózsabimbóról.

— Nem cserélnék, fiúk, még az örme-ster ural sem, olyan virágos életem lesz otthon. Ha most hazamegyünk, az állomásnál ott vár a Mari, nem is megyek el az édes anyámhoz, egyenest a Mari apjához megyek, kikérdezem, melyik házat szánta a lányának, s egyenest oda megyünk Mári-val. A szülém ha látni akar, jöjjön el a házukba, szívesen látjuk, ülésel is ma-

rasztaljuk, de már nekem elő lesz a virág-szálam.

Amint megkezdte a szót, elig akarta megtörni, annyira bőbeszédű lett a büszke káplár ur. Dícselkedve mutatta a piros rózsával díszített levelet, amit hazuról kapott, amelyben epedve várják, mikor viszi hozzájuk a gőzkoosi kereke.

Igaz, hogy egy éve mulott már, mióta utólszor jött hazuról az izenet, de én istenem, minek is a sűrű levélváltás, nem írdeák, hogy mindig a betűvetésre legyen gondja. Ami meg az anyjától jött hír, arra nem sokat adott. Kezdetől fogva nem jó szemmel nézte a Márit. Van ugyan kineve sok a lánynak, de nem tudja az apja urát adni, hogyan került a házába. Nem való az ilyen lány a becsületes Német familiába. Rossz volt a vére az anyának, a leányába sem bíznak jobban.

Akkor sem sokat hallgatott Németh Andris az anyjára, most meg, hogy megmutatta, milyen ember vált belőle, aki a maga lábán is meg tud állni s felvitte az isten a dolgát egész a káplárságig, annál inkább nem törődik anyja szavával.

Nehezen ment a válás a kaszárnyától

MODERN GŐZMOSODA

Debreczen, Széchenyi-utca 42. — Telefon. — Gyűjtő-kocsi.

lehetne másnak kínálni, mint annak a magyar kormánynak, a mely szolgálilag alárendeltje az osztrák kormánynak. A nemzet pedig méltó aggodalommal telik el, mert azt soha sem tapasztaltuk, hogy a mi kormányunk az osztrák kormány rendeleteit és kívánságait ne teljesítette volna.

Politikai körökben már is beszélnek, hogy Körber osztrák miniszterelnök legutóbbi ischli kihallgatása alkalmával erről az ügyről a királynak is jelentést tett. Az a hónapok óta megindult mozgalom pedig, a mely egyes iparvállalatok részvényeit össze vásárolja, egyik jelensége annak az akciónak, a mely a magyar ipar ellen irányul. Hiszen nem titok, hogy, egy két gyufagyár kivételével, az összes magyarországi gyufagyarak részvényei már is osztrák kézbe kerültek.

A magyar iparosoknak résen kell lenniök a merénylettel szemben, szervezni kell a legszélesebb alapon a mozgalmat, mihelyt azt látják, hogy a kormány, mint annyiszor tette már, ezuttal is meghajlik a bécsi politikai kívánalmak előtt. A magyar nemzetnek nem áll érdekében, távolról sem, hogy a Reichsrath munkaképes legyen és Körber osztrák miniszterelnök maradjon és nem áll érdekünkben, hogy Ausztriával ismét megkössük azt a káros kiegyezést, a mely fejlődésünket minden téren megkötö.

Hónapok óta számlálják a napokat, melyek elválasztják őket az abfrolástól s most a bucsu idején mégis olyan nehéz a távozás.

Az öreg csont ha felül az ágyára,
Végig tekint a regruták sorára,
Könnyes szemét zsebkendővel törli:
De sokat kell egy bakának három évig
[szervenadni.]

S a szenvedést olyan nehéz elfelejteni. Anyira megszokták a türelést, a küzdelmet, hogy szinte megkedvelték. Egy pillanatra erőt vett rajtuk a megindulás, azután újra a régi legények lettek.

Egy órával az indulás előtt megkezdődött az osztogatás.

A tisztító szereket, keféket, gombdeszkákat, extra ruhadarabokat, sőt még tulipános ládákat is nekijándékozza az adakozó öreg baka a regrutának, mivelhogy neki nincs már arra szüksége. Katona emlékeiből csak a sapkát tartja meg (akinek van), melléje tűz szabadságos virágot s indul utnak faluja felé. Míg az állomásig ér, vigan hangzik a nóta:

Debreczenben megállott a gőzkocsi
Azt kiáltják: öreg bakák beszámni!
Beszállunk már, indulhat a masina,
Isten veled debreczeni kaszárnya.

A faluban megállott a gőzkocsi,
Azt kiáltják: öreg bakák kiszállni!
Kislány kérdi a gőzmozdony vezetőt:
Köztük van-e az én régi szeretőm?

Egy szakaszba került Németh káplár falubelijeivel. Mindig Marijáról beszélt. Míg

Tiltakozunk és küzdenünk kell azon osztrák merénylet ellen, mely iparunkra halálos csapást készül mérni!

Kit ér az inség?

— szeptember 17.

Ákár az eddig ismeretes tényeket nézzük, akár a földművelési miniszteriumnak a minap közreadott jelentését a világ terméséről, mindenképen megbizonyosodunk arról, amit már ugys tudunk: sanyaru esztendő elé megyünk

A jelentésből ugyanis kitűnik, hogy, daczára a rossz termésnek, még lesz 11—12 millió métermázsza fölösleges buzánk, melyet exportálunk és 1, 2 vagy 3 millió métermázsza jut az exportra minden magból, kivéve a kukoriczát, ahol harmadfél millió métermázsza hiány van. A hiányt azonban világszerte pótolják a rak-tári készletek, úgy hogy a fogyasztásra és vetőmagvakra szükséges 2 929,460 ezer métermázsát fedezi a termés és készlet. Tényleges inség tehát nem lesz sehol, mert a hiányt a tengerentúli jobb termések és készletek pótolják, ami kevés nehézséget okoz a mai közlekedési és szállítási eszközök mellett.

A vagyonmérlegünk sem fog esőkenni, mert a termés felmegy okvetlen a mult évi (különben szokatlan nagy) ter més háromnegyedére, miglen az árak aránytalanul nagyobbak, mint tavaly.

Nem kell tehát inségtől tartanunk, hanem inkább drágaságtól; de ez a drágaság nem lesz általános csapás, hanem csak egyes osztályokat fog sújtani. Kezd-

hazatért a vonat, mindegyik ismerte már a káplár ur szive választottját s mindegyik kíváncsian várta, vajjon olyan lesz-e valóságban is.

Az ut hamar eltelt, a beszélgetést nótázás váltotta fel, majd megfordítva, míg az ablakon kihajolva meglátták a falu fehér házait.

Fütyöl a vonat, megérkeztek. Németh káplár ugrott ki elsőnek a vonatból. Még maradt benne valami a parancsoló kedvből a többiben is az engedelmességből, azért nem mertek kiszállni, míg Németh meg nem adta rá az engedélyt.

Az állomáson küna volt az egész falu. Ki a fiát, ki a testvérét, ki meg a jóvendőbelijét várta. Meg is találta mindegyik, csak Németh káplár nem. Marit hiába kereste az állomáson, hiába a faluban, nem találta sehol. Amerikában vannak azok régen, csak ő nem tudott felőle.

Édes anyja kiment eléje, azt elkerülte s migön üresen találta Máriék házát, elkedvetlenedve a koresma felé vette útját.

Leült ott egyik asztal mellé, kezébe temette fejét s ott hallgatta, amint az ablak alatt elvonuló bajtársai énekelték:

Megsárgult már az akácza levele,
Letelt már az öreg bakák ideje,
Kezében van szabadságos kis könyve
Sej haj, már ezentul rezervista a neve.

Sej haj, kitöltöttem három évet, hat napot,
Kapitány ur, szalutálni nem fogok,
Szalutáljon az a bundás regruta,
Sej haj, kinek harminezhat hónapja van
hátra

Rezervista káplár Németh felsőhajtott:
de jó volna, ha néki szólna az az utolsó sor,
ha még csak most volna regruta!

Kadót.

jük alatt: a földmives gazda nem lesz inségben és talán még örül a drágaságnak, mert szokatlanul sok pénzt kap termésének minden száláért és magváért; de ha valahol, különösen takarmány vagy krumpli hiány miatt baj talál lenni, állam és társadalom összefognak, hogy minél hamarabb és minél alaposabban segítsenek. Iparos és kereskedők könnyen segítenek magukon, emelik az árakat.

A munkás is kizsorit magának sztrájkkkal vagy anélkül annyit, amennyit csak lehet. A nagybirtokos is nyer a nagy gabonaárak mellett; a tőkepénzesek drágábban fognak élni, de ők birják.

Marad az egész ugynevezett polgári középosztály, ugymint: ügyvédek, orvosok, mérnökök, írók. A hivatalnokok talán még könnyörögnek valami drágasági pótlékot, mely azonban alig fedezi a többletkiadást, a többi azonban nem kap pótlékot, nem emelhet árakat, nem emelhet házbért vagy munkabért és nem nyer a gabonaárak mellett. Szóval: a lateinerekre és szellemi munkások egész gárdájára, az ország intelligenciájára fog nehezedni kettős sulylyal az egész drágaság és ez az osztály lesz az egyetlen, mely tényleg inségben lesz, anélkül, hogy kiállhatna a piacra sebeit mutogatni és azokra irt követelni.

Ilyenformán könnyű megcsinálni a jövő tél prognózisát: a cifra nyomoruság öregbedésének szezonja lesz.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Ismétlőiskolai beiratkozás. A debreczeni izr. ismétlő leányiskolában a beiratások az 1904—5 tanévre a Simonffy-utcai izr. elemi iskolában megkezdődtek. Felhivatnak tehát a t. cz. szülők és gyámok, hogy 12—15 éves ismétlőiskola köteles leánygyermeküket az ismétlőiskolába Lippe József ismétlőiskolai tanítónál naponként 10—11-ig annál is inkább beirassák, mert ellenesetben rendőrhatalósággal fognak felrandeltetni az iskolába. Az izr. iskolaszék.

Uj tanítók. Az őszi tanítóképesítő vizsgálatok befejeződtek és már a vizsgálatok eredményét is kihirdették. Eszerint 42 uj tanító vizsgázott le az ev. ref. tanítóképző őszi képesítő vizsgáján. A 42 közül 3 kitűnő (Erdei Lajos, Szabó Gyula és Szaleczky Miklós), 8 jeltűs (Biró Mihály, Erdős Antal, Ferenczi Dezső, Papp Sámuel, Sajtos Sándor és Tóth Gyula), 10 jó és a többi 21 pedig elegendő eredménnyel tette le a vizsgát.

Egyházi hírek. A debreczeni ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága tegnap délután 5 órakor az egyháztanácssteremben ülést tartott, melyen Dicsőffy József lelkész elnökölt. — Az egyháztanácssteremben egy arra kiküldött bizottság ma délután vizsgálja át az iskolagondnok számadásait.

Kápláni vizsga. A theologia IV. évt is elvégzett ifjak tegnapelőtt és tegnap tették le a főiskola disztermében a segédlelkészi vizsgát. A vizsgálat befejezéseül tegnap délután az oratóriumban a vizsgálóbizottság előtt próbaszónoklatot tartottak a lelkészjelöltek. Azután kihirdették az eredményt. Jelek eredménnyel vizsgáztak: Kiss Albert, Kiss László, Kolozsváry Mihály, Kónya Gábor, Kövér Árpád, Németh Vince. Jó és kielégítő képesítést nyertek: Buda Károly, Inczedy Márton, Koppányi Gyula, Kőpeczi Károly, Nyárády László, Oláh Sándor, Pálur Miklós, Vajó Sándor, Varga Károly.

Magánszenzációk.

— szeptember 17.

A magánludós mintájára föllálíthatjuk a magánszenzáció meghatározását is. Magánszenzáció az olyan feltűnő hír, amely nem jut bele az újságba, hanem csak száj-ról-szájra száll tovább, egyszóval, ami nem válik nyilvános szenzációvá.

Természetes, hogy embertársunknak magánszenzációval szolgálai könnyű dolog. Szolgálnak is annyival és oly sokféle változatban most Debreczenben, mintha az emberi élet minden nevezetes mozzanata egyedül és kizárólag a mi városunkban kívánna lejátszódni.

Egyik magánszenzáció millió változatban követi a másikat. De ember arra nem vállalkozhatik, hogy kinyomozza eredetüket. Mert kiindulási pont, forrás — az nincs. Mindenki úgy hallotta a másiktól, az meg a harmadiktól és így tovább. Valami csodás, gyermekes felületesség és könnyelműség az, amivel az emberek a magánszenzációknak hitelt adnak s azok terjesztésére vállalkoznak. Találkozhatni komoly, alapos férfiakkal, akik jobb ügyre méltó hévvel védelmezik híruk igaz voltát. Pedig Isten tudja minő bolond lyukból röpítette a szél hozzájuk.

A magánszenzációk dolgában az embereknek két válfaja van. Az egyik, aki azokat koholja, a másik, aki azokat tovább adja. Vannak hihetetlen leleményességű kitalálók, akik vagy rosszakaratból, vagy kedvtelésből valósággyártják a szenzációkat. Ezek az ördögös fiókók többnyire valami ártatlan, hiszékeny baleknek sugják meg a nagy „titkot“, aki egyben nagy székelep is, mint Midás király borbélyja; akiben nem áll a szó s a titoktartásnak úgy vél eleget tenni, hogy elmondja a titkot, csak azt nem mondja meg, hogy kitől kapta azt. De ezt meg nem mondaná, ha keresztre feszítenék sem. A koholó lángész tudván tudja ezt és így ő biztos homályban marad, a hír pedig szárnyat ölt és ropul, egyik a másik után.

Hát utóvégre ez a magánszenzációval való fotballozás ártatlan mulatság volna nagy gyermekek számára, ha mindig ártalmatlan volna hatásában is. De sajnos, nem mindig így van az eset. Sokszor oly mérgező, oly ördögi híreket költenek az emberek egymásra, hogy a hajszála borzad a higgadt hallgatónak, hát még annak, akiről a hír harsanója zeng.

Nincsen ember, akit így szájára nem vesz a fama. Nincsen nő, akiről rosszakaratú pletyka ne szőtt volna, legalább egyszer életében. De a kósza híreknek ekkora divatja sohasem volt még Debreczenben, mint éppen mostanában, nem is tett ilyen pusztítást soha, se barátságban, se szivbeli jóindulatban, se bizalomban, se hűségben, se őszinteségben.

Lehetetlen, hogy a társadalom komoly elemei kárhözátással ne fordulnának el ettől az új divattól: a magánszenzációk gyártásáról és továbbításáról. Vannak ugyan, akik hajlamuknál fogva szeretnek pletykázni, de a pletyka sohasem volt embert diszesítő tulajdon: nemesebb veretű jellemmel meg éppenséggel nem fér össze a kósza hír folkapása, tovább adása. De egymásnak a kölcsönös megbecsülése, a magunk jóvalta és tisztánlatása is megkívánja, hogy életszélseink alaposságát megvizsgáljuk s egyszerűen elejtjük az olyan híreket, amelyek rajta van a koholmány szaga.

De leginkább tekintetbe kell venni a magánszenzációk forrását. Haragosunktól, titkos vetélkedő társunktól, üzleti konkurrensunktól meg se lép a legképtelenebb híresztelés. Nem törődünk vele, vállat vonunk, ha halljuk, legfőleg a pokoli lelemény ejt bámulatba, amely azt kitalálta. De csak a rák vonatkozó híreknél van ez a józan magatartásunk. Másoknál szóló szenzációknál sohasem nézzük a forrás mine-méretét, pedig másoktól is haragosaik, vetélkedő társaik, konkurrensaik beszélnek

legtöbbit. Már pedig az ilyen forrásból eredő híreknek 999 ezredrésze koholmány, mint ahogy koholmánynak bizonyult egytől egyig valamennyi magánszenzáció is, amely az utóbbi napokban izgatta Debreczen város társadalmi közvéleményét.

Testvérek botránya az utcán.

— Saját tudósítónktól. —

— szeptember 17.

Az a régről adáz harez és gyűlölet, mely Nagyváradon a Weiszlovits család egyes tagjait évek óta elválasztja egymástól, tegnap délben nyílt botrányúvá fajult a Szilágyi Dezső-utcán.

Volt-e közvetlen előzménye ennek az újabb skandalumot előidéző összeütközésnek, nem tudjuk, nem is kutatjuk, mert szándékosan nem bolygatjuk a szomorú családi czívdás részleteit, amelyben valóságos Kain és Ábelként állanak egymással szemben a Weiszlovics testvérek. Csak magáról a tegnapi feltűnést keltő utcai botrányról referálok tárgyilagos-sággal.

Weiszlovics Lajos, aki a cégnek egyik baltagja és aki testvéreivel a legellenségesebb viszonyban él, tegnap ebéd után üzletébe indult. Abban a pillanatban, amint a Szilágyi Dezső utcán az Adorján-ház előtt ment, előtte haladt fivére Weiszlovics Emil. Egy látszik, e véletlen találkozás lobbantotta fel a régi gyűlölséget, mert Weiszlovics Lajos miután előbb mormolt valamit, hirtelen végig suhintott botjával az öcsésén, aki e nem várt támadásra a kezében levő nyitott ernyővel védekezett és fellobbanó haragjában hatalmas pofonokat és ütlegeket mért támadójára, akinek orrán száján eleredt a vér. Weiszlovics Emil a felindulástól reszkette kiáltott bátyjára.

— Nesze, ha csak ez kell, nyomorult gazember!

Irtózatos dulakodás támadt ezután, mely nagy népesödületet okozott. Dulakodás közben Weiszlovics Emil bátyjának szemfogát is kiverte.

Végre is Rigli József cipész és még többen az utcán járkelők közül léptek közbe, a kiknek azután sikerült a dulakodó testvéreket egymástól elválasztani.

Weiszlovics Lajos a delután folyamán jelentést tett az esetről Papolezy Ferenc rendőrkapitánynak, majd később a büntényítő felterjesztést is megvette a kir. ügyészségnél öccse ellen. Tízfórmában a tegnapi botrányok folytatása lesz a bíróság előtt, hol egygyel ismét megzaporodott a pöröknek az a légiója, amelyet a Weiszlovics testvérek folytatnak évek óta egymás ellen.

Letartóztatott világlátott szédelőgő.

— Saját tudósítónktól. —

— szeptember 17.

Tegnap egy az uri osztályból való, veszedelmes szédelőgőt tartóztatott le a büntényi osztály vezetője. A letartóztatott egyen Hubert Odón könyvelő, aki a múlt év, december óta tartózkodott Kolozsvárat s az egész kontinensen elkövetett szédelőgősei elől menekült ide.

A múlt év december havában elégsz megjelenésű, zömök, szőke fiatalember érkezett Kolozsvárra és a New York szállodában vett lakást, ahol 8-10 napig uri

módon élt, aztán a Kötő-utcában egy hónapos szobát bérelt. Az előkelő megjelenésű és kellemes modoru fiatalember a napnak és éjszakáknak legnagyobb részét a nyilvános helyeken töltötte és állandó alakja lett Kolozsvár jobb kávéházainak, ahol temérdek ismeretséget kötött és sok barátira tett szert. Hubert Odón könyvelőnek mutatta be magát az idegennek s tényleg ilyen minőségben szerepelt Sebesi Dezső ügyöknél, alapjában véve azonban — mint most kiderült — Sebesinek eszöndes kompanistája volt.

Hubertnek, aki itt a jobb társaságokba is befurakodott, nagyon viharos multja van. A legkormönfontabb szédelőgők egyike, aki Európának csaknem minden nevezetesebb városában megfordult és akit több rendőrhatalóság hónapok óta körözött, míg a kolozsvári rendőrség tegnap lefűletle s most már utban van Szolnok felé, a hova az ottani vizsgálóbíró körözése folytán tolonozolták.

Hubert letartóztatásának részletei a következők:

Pár nappal ezelőtt a szolnoki vizsgálóbíró által kibocsátott körözés jelent meg a „Rendőri Közlöny“-ben, ismeretlen helyen tartózkodó Hubert Odón nevű egyén ellen. Hubert a körözés szerint egy fiúmei tengerész-kapitány kárára követett el nagyobb csalást. Kossa dr. kapitánynak meg van az a jó szokása, hogy a hivatalos körözéseket minden nap figyelmesen elolvassa s így ez a körözés sem kerülte ki a figyelmét.

Tegnapelőtt, esütörtök reggel, a mint Kossa kapitány a hivatalba ment, a Mátyás-téren szembe jött vele egy ur, akiben a körözésben megjelölt személyleírásból Hubert Odónre vélt ráismerni. Egy darabig észrevétlenül követte, majd ismét elébe vágott, szembekerült vele s élesen szemügyre vette, s nehogy a gyanus férfit szem elől eltévessze, lépten-nyomon utána ment. A gyanus fiatalember — aki csakugyan a körözött Hubert volt — a Jókai utca 8 ik számú házába tért be s ott is maradt. Kossa kapitányt pár perczelei később, a házban kapott információ megerősítette gyanújában és Hubertet nyomban maga elé ezítáltatta és annak heves tiltáhozása dacára, letartóztatatta.

Hubert, a kihallgatás alkalmával törömszakadtig tagadott s mikor látta, hogy Kossánál ezzel semmire sem megy, fenyegetőzni kezdett:

— Ne merjen engem letartóztatni — mondotta Kossának — mert itt tévedés forog fenn. Nem vagyok azonos a körözött Huberttel! S ha ennek dacára letartóztat és ártatlanságom kiderül, ugyancsak meggyűlik velem a baja a kapitány urnak.

Azokban hiábavaló volt minden ellenkezése. A személylei és a legpontosabban reá illet s Kossa dr. kapitány határozatlan maradt. Hubertet, aki nagyneműzen mégis bevallotta, hogy csakugyan ő utána érdeklődik a szolnoki törvényszék vizsgálóbírája, még a tegnapi napon erős fedezet alatt Szolnokra kísértette.

NAPI HIREK.

— Vasárnapi istentiszteletek. Vasárnap a következő lelkesek tartanak istentiszteletet ref. templomunkban: Nagytöplomben Szale György. Kistöplomben Dicsőfi József. Újtemplomban Szerenley Gyula. Ispótyai templomban K. Tóth Kálmán. Szegényházban Hajdy Zsigmond, Csapókeri imaházban Kovács János. — Az ágost. hitv. ev. templomban holnap d. e. 10 órakor az istentiszteletet Materny Lajos főesperes végzi.

— **A fanosikai vasut megnyitása.** A fanosikai iparvasutat ma délelőtt nyitották meg hivatalosan. A megnyitáshoz jelen voltak a keresk. miniszter képviselőjén kívül Kovács József polgármester, Aczél Géza főmérnök, Körner Adolf tanácsnok és Török Gábor erdőmester.

— **A szervező-bizottság ülése.** A szervező-bizottság hosszas pihenés után tegnap ismét gyűlésezett. A szervezés egyik legfontosabb része, a rendőrség felett hozszantartó eszmecsere folyt, de végleges határozatot nem hoztak.

— **Kossuth lakoma.** A debreczeni függetlenségi kör Kossuth Lajos születésének évfordulója alkalmából, szeptember hó 19-én, Török Imre vendéglőjében társasvacsorát rendez. Külön meghívót nem bocsát ki az elnökség, hanem ez uton kéri fel a résztvenni szándékozókat, hogy a kör Csapó-utcai helyiségében kitett iven iratkozzanak fel. A vacsora kezdete este 8 órakor lesz. Egy teríték ára 3 korona.

— **Papp László fegyelmi ügye.** Két éve lesz körülbelül, hogy a tanács a városi szeszkereskedés vezetője Papp László ellen megindította a fegyelmi vizsgálatot, mert Papp László azért, amiért akkoriban volt feljebbvalója Hajdu Gyula tanácsnok egy beadványban felhívta a tanács figyelmét arra, hogy Papp László 12,000 korona jutalmat vett fel, amit különben Papp László egy az akkori polgármesterhez írott levelében el is ösmert (habár Papp László letagadta, hogy ilyen levelet írt volna, de ezt mit sem használt, mert Márton Imre biz. tag a közgyűlésen felmutatta Papp László eredeti levelét) egy brosúrában durván megtámadta Hajdu Gyulát. A vizsgálat vezetésével Bészler Károly tanácsnok, tb. főjegyzőt bízta meg a tanács, ki a legnagyobb lelkiismeretességgel tett eleget megbízatásának. A legapróbb részletekig kiterjesztette a vizsgálatot, melynek során a tanuvallo mások és az okmányok beigazolták, hogy Papp László tényleg jogtalanul vette fel a 12,000 koronát. Bészler Károly, hogy a vizsgálat teljes legyen, a volt polgármestert is kiakarja hallgatni. Több ízben kísérelte ezt meg, de eredménytelenül. Most — mint értesülünk — Simonffy Imre is vallomást fog tenni ez ügyben és ezzel a vizsgálat teljesen be lesz fejezve, úgy hogy Bészler Károly még e hó folyamán jelentést tehet a tanácsnak Papp László fegyelmi ügyéről.

— **Esküvő.** Könyves Tóth Mihály dr. Debreczen város mezőrendőrkapitánya tegnap délután tartotta esküvőjét Fehér Margittal, az anyakönyvvezető előtt. Az egyházi frigykötés ma délben volt a nászhasznál. A szertartást a vőlegény atyja Könyves Tóth Kálmán lelkész végezte.

— **Szabadság után.** Oláh Imre állami anyakönyvvezető hat heti szabadságának eltöltése után Karlsbádból hazaérkezett és hivatalának vezetését átvette.

— **Népesedés.** Az anyakönyvi hivatal kimutatása szerint ezen a héten 31 halálesetet jelentettek be. Ezzel szemben 47-en születtek (21 fiú és 26 leány). A terméshoztes szaporodás tehát az elmúlt héten 16.

— **Zsigmond Sándor ügye.** Zsigmond Sándor volt esperes bejelentette a hajduböszörményi egyháznak, hogy lemondását visszavonja és nem mond le a böszörményi papi állásról. E tárgyban a böszörményi ev. ref. egyház ülést tart.

— **A hét humora.** Debreczen régi és népszerű éleztalpa a „Dongó“ mai száma rendkívül érdekes tartalommal jelent meg. Bugyi Sándor igen mulattatóan írja meg nagyváradi utazását. Szomjas Péter városi rendőr és Tyukodi Lőrinczné kofaasszony rovatain kívül igen szellemes a Benedek János mint protektor című közlemény. Garantirozott hírek rovatai pedig a hét helyi és országos eseményeit tárgyalja ötletesen.

— **Távózó kórházi orvos.** A debreczeni orvosi kar fiatal, kedves, derék tagja, Katona Zoltán dr. kórházi orvos megvált Dabreczentől. Szülővárosában, Turkevény nyit rendelésőbát a nagyképzetségű orvos, ki a jövő héten hagyja el Debreczent. Utódja iránt még nincs intézkedés.

— **Házasságkötések.** Az elmúlt héten házasságra léptek Debreczenben: Lódi György Kádár Katalinnal, Sallai Mihály Fráter Violával, Krasánszky Márton Marozsán Flórával, Saprényi János Tóth Máriával, Zsiha Gyula Közlöny Juliánnal, Hajdu Endre Gombos Rózával, Nagy Ferenc Szabó Juliánnal, Könyves Tóth Minály dr. Fehér Margittal.

— **A hét menyasszonyai és vőlegényei.** Mult heti kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatalnál eljegyzésüket bejelentették: Turóczy Lajos — Makari Julianna, Varga Imre — Pupin Gabriella Mária, Pojanár Károly — Tóth Rozália, Molnár József — Tóth Margit, Ignáth Mihály — Nagyfejű Mária Magdolna, Kósa Lajos — Maklári Rozália, Kántor Ferenc — Konec Julianna, Friedman Lébi — Kupfer Hermina, Czukor Márton — Ehrenfeld Gizella, Sárváry József — K. Szabó Erzsébet, Bódi József — Bot Julianna.

— **Kardos Samu könyve báró Wesselényi Miklósról.** A debreczeni ügyvédi kar egyik talentumos tagja dr. Kardos Samu évtizedek óta minden szabad idejét arra fordítja, hogy kiváló nagy hazánkfianak báró Wesselényi Miklósnak életét tanulmányozza. Fáradságos buvárkodásának gyümölcsét most feldolgozta és kiadja. A nagyszabású művet, mely a legteljesebb munka lesz a nagy hazafi életéről, áldásos működéséről, a szerző most rendezti sajtó alá. A mű kiadását a budapesti Athenaeum r. t. vállalta el. Kardos Samu már át is adott két kötetre terjedő kéziratot a nyomdának. A nagyszabású és történelmi szempontból kiváló becsesl bíró mű első két kötete karácsony előtt jelenik meg.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: Dózsa Lőrincz ev. ref. 3 hónapos, Barna Bálintné Meták Zsófia ev. ref. 50 éves, Bacsó József ev. ref. 66 éves, özv. Kabai Imréné Szalai Zsófia ev. ref. 66

éves, Schvaroz Margit izr. 17 napos, Günther Ferencz róm. kath. 56 éves, Hettay Imréné Finta Zsuzanna ev. ref. 42 éves, özv. Hava Józsefné Friedlber Fáni izr. 40 éves, Szentgyörgyi Sándor ev. ref. 10 napos, Hegyemegi Elek ev. ref. 4 hónapos, Szentpéteri Sándor ev. ref. 33 éves.

— **Hamis 5 koronás.** Egyekről jelentik: Feihel Főrincz kereskedő jelentést tett a hatóságnál, hogy Demeter Pál 17 éves leánya, Borsaa, bement az üzletébe és egy 5 koronással fizetett a vásárolt árukért. A kereskedő visszaadott a pénzből s csak a lány távozása után vette észre, hogy az 5 koronás hamis. Jelentést tett az esetről a csendőrségnek, hol megindították a nyomozást.

— **Gondnokság.** A debreczeni kir. törvényszék Nagy Jánosné, Dienes Mária debreczeni lakost, valamint Hamar Jánosné Dancsó Julianna vámsóni lakost elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

— **Öngyilkos nagy bérlő.** Saubere Dávid hátszegi nagybérlő hasba lőtte magát s meghalt. Öngyilkosságának oka, hogy kártyán nagyobb összeget veszített.

— **Panasz a bérkocsisok ellen.** Mindennap hallunk panaszokat a bérkocsisok ellen. Gorombák, nem jelennek meg a megrendelt időben, hajtási engedély nélküli jött-ment alakok ülnek a bakon, sok a panasz az iránt is, hogy míg a korosmákban ülnek, addig a lovaikat az utcán felügyelet nélkül hagyják. Nagyon helyesen cselekednek a rendőrség, ha fokozottabb eréllyel büntetné a rendeleteket be nem tartó bérkocsisokat, hogy így kényszerítve legyenek a közönségre nézve fontos dolgok betartására.

— **A tanoncz- és segédmunka kiállítások országos szervezése.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a jövő iparos nemzedék nevelése érdekében a tanoncz- és segédmunkakiállítások okserü és tervező rendezését vette kézbe. E kiállításokra vonatkozó tervezetet f. év őszén tartandó kamarai titkár értekezlet megbeszélése alá adja a miniszter, addig is azonban tárgyalásra és megállapodás céljából megküldötte a kamaráknak e kiállítások szervezését illetőleg összegyűjtött anyagot. A Budapesti rendezendő orsz. kiállítást megelőzőleg az egyes kamaráknál kerületi és azokat megelőző az egyes községekben helyi kiállítások tartása van tervbe véve. E tervet és annak részleteit a debreczeni kamara is tárgyalás alá vette. A kamara kifejezte azon aggodalmát, hogy egyrészt a tanonczoktatásban ma nélkülözött gyakorlati ipari szakoktatás nélkül, másrészt tekintve a közönségünk közönyét, melyre már nemcsak a kizárólag szakkiallítások, de az érdekességet is hajhászó nagyobb kiállítások sem bírnak már elég vonzó erővel: lesz-e majd olyan eredménye e kiállításokra fordított munka és anyagáldozat, mint ahogy reméljük. Az esetre mégis, ha e kiállítások rendezetnek, a részletekre nézve megállapodásokra jutott a kamara ipari szakosztálya s így javasolja, hogy a kerületi kiállítás a kamara székhelyén tartassék, a helyi kiállítások pedig különösen: Debreczen, Szatmár, Szoboszló, Böszörmény, Nánás, Szolnok, Jászberény, Karozag, Nyiregyháza, Kisvárd, Nagykároly, Nagybánya, Beregszász, Munkács, Máramarosziget, Nagyszőlős városokban tartassanak és ezenkívül is, ahol ipartestület van, felajánltassék számukra. Általában a kiállítások helyi szervezésére, ahol ipartestület van, azt, ahol nincs, helyi bizottságokat lesz helyesebb fölkerüni. Szükséges lesz még hangsúlyozni, hogy a kiállításokra feltétlenül csak kevésbe kerülő, egyszerű, használati, szakbeli iparcikkok adhatók be.

Törlesztéses

és egyéb kölcsönöket
a legelőnyösebb feltételek mellett

Hartstein Kálmán

Debrecen.

==== eszközöl ki ====

jelzalog kölcsön irodája Piac-utca 83. szám

pos, Gün-
es, Hattay
42 éves,
Fáni izr.
av. ref. 10
t hónapos,
es.

nyekről je-
jelentést
er Pál 17
üzletébe és
olt árúként,
51 s csak
hogy az 5
esetről a
k a nyo-

ezeni kir.
nes Mária
ar Jánosné
elmebeteg-
te.

rlő. Sau-
asba lőtte
ának oka,
vesztett.

ok ellen.
a bérkocsi-
nek meg a
ly nélküli
on, sok a
korosmák-
utózn fel-
helyesen
kozottabb
et be nem
nyiszorítve
os dolgok

unka ki-

A keres-
ővő iparos
anonoz- és
terv szerű
asokra vo-
tandó ka-
se alá adja
nyalásra és
tte a ka-
sát illető-
udapest
özleg az
okat meg-
yi kiállítá-
és annak
gyalás alá
gogalmát
n ma nél-
tás nélkül,
közönyöt,
szakkialli-
hászó na-
már elég
eredményo-
és anyag-
Az esetre
ek, a rész-
jutott a
javasolja,
a székhé-
pedig kü-
Szoboszló,
ászbény,
Nagyká-
akács, Má-
okban tar-
partestület
ltalában a
ipartestü-
zottságokat
s lesz még
ra feltétel-
ü, használ-
be.

en.
szám

— **Romlott hus.** Számtalan eset bizonyítja, hogy a rossz, állott hústól egyese és egész családok is veszedelmesen megbetegedtek. Előfordul olyan eset is, amikor az egészségre ártalmas hústól halált okozó betegséget kaptak. Tegnap is feljelentést tettek **Lindenfeld József** mérszáros ellen a büntügyi osztálynál, mert egészségtelen húst mért ki. A húst a **kerületi orvos megvizsgálta a romlottnak és az egészségre ártalmasnak találta.** — A rendőrség büntügyi osztályának szigorúan kell eljárni az ilyen kabzsi, lelketlen emberekkel és szigorúan kell büntetni őket. A romlott és egészségtelen hústól származnak a gyakran előforduló tífusz és más veszedelmes betegségek.

— **Öngyilkos urilány.** Steiner Julia urilány, aki nemrég tette le a gimnázium 8 ik osztályából az erettségét, afeletti bánatában, hogy akit szeretett, a városból elhelyeztetett, az édes anyja házában Komáromban öngyilkosságot követett el. Felakasztotta magát az ablakvasra mire észrevették és segítségére mentek, a szép leány már halott volt. Steiner Juliska 22 éves feltűnő szép barna leány volt a tragikus sorsa fölött az egész városban általános a részvét. Az öngyilkos urilány levelet nem hagyott hátra, amiből következtetni lehetne öngyilkosságának okairól, de leányismerősei körében tudják, hogy a szép Juliska szerelmes volt egy fiatal tiszthelyettesbe, akit nem régtől ismert, neveztek ki a városból eltávozott, hogy ez volt az indító ok végzetes tettének elkövetésére.

— **Elhalasztott szobor-leleplezés.** Tudvalevőleg a hajdunánási Kossuth szobor leleplezését elhalasztotta a bizottság október 2-ra. A munka serényen halad előre és most már okvetlenül elkészülnek október 2-ára a szobor felállításával.

— **Kőművesek mozgalmá.** Hetek óta folyik, bár lappangva is a harc a kőműves mesterek és segédek közt. Mig egyik helyen hagyják abba a munkát a segédek, addig csak valamennyire csend volt, de hogy a bojkott általánossá lett, a mesterek is mozgolódni kezdtek. Háromszori ülés után tegnap felhívást bocsátott a debreczeni építő és kőműves mesterek végrehajtó bizottsága az építőmunkásokhoz. A felhívásban nyilatkozattételre szólítják fel a munkásokat és kijelentik, hogy ha 21-én szerdán minden munkás ott, ahol alkalmas van, munkába nem áll, akkor szombaton délelőtt kimondják az általános munkaszünetet és ezt fenntartják mindaddig, míg teljes biztosítékot nem kapnak arra nézve, hogy a munkálatok zavartalan folytatása elé a segédek akadályokat nem gördítenek. Erre a felhívásra mintegy válaszolva, ma a kőműves munkások gyűlés engedélyezését kérték a polgármestertől. A gyűlés megtartására az engedélyt meg is kapták. Holnap délután az Olajútban lesz az építőmunkások gyűlése, melyen a rendőrséget Mile Pál rendőrfogalmazó képviseli. A holnapi ülésen fognak válaszolni a kőműves munkások a mesterek felhívására. Az előjellekből ítélve, a munkások sztrájkjal fellépnek az általános munkaszünettel való fenyegetésre.

— **Öngyilkos leány.** Egy hét alatt tegnap a negyedik öngyilkosság történt Debreczenben. Tóth Mariska, özv. Tóth Lajosné Homokkert-utcai lakosnak 17 éves leánya ivott tegnap délután benzines gyufaföldöt. Azonnal bevitték a kórházba, de daczára annak, hogy rögtön gyomormossást alkalmaztak, elvesztette az eszméletét. A kettős mérgeg annyira összeroncsolta a

fiatal leány beleit, hogy még mindig eszméletlenül fekszik. A 17 éves leány két év óta tartó ideges szivgörcse miatt mérgezte meg magát.

— **Egy éve nem dolgozik.** Csavargásért a központra kísérték Tóth Aron nádudvari napszámot, kiról kiderült, hogy egy esztendeje csavargó foglalkozás nélkül. A dologkerülő napszámot hazatoloncolják.

— **Elütötte a kerékpár.** Tegnap este a nagytemplomnál Mezei Dező bankhivatalnok kerékpárjával elütötte Bakó Józsefnét. Súlyosabb sérülés nem történt.

— **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Értesítetnek a t. tagok, hogy vasárnap az engesztelő ünnep előestéjén az istentisztelet háromnegyed 6 órakor és hétfőn reggel fél 6 órakor fog kezdődni.

— **Találtak a napokban egy vetőgép-csővet.** Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrkapitányság büntügyi osztályánál.

— **Ezen lap kiadóhivatala,** valamint Magyarország, Ausztria és Németország összes egyéb ujságai és folyóiratainak kiadós hivatalai Mosse Rudolf hirdetési irodájával megegyeztek, miszerint ezen egész összes irodáiban hirdetések ugyanazon feltételek mellett vállaltatnak el közlésre úgy a bel- mint a külföldi ujságok kiadóhivatalaiban. A hirdetőre, ki hirdetési közlése czéljából Mosse Rudolf hirdetési irodájához fordul, ezáltal több költség, vagy egyéb kiadás nem hárulik, sőt inkább jelentékeny előnyökben részesül, mely előny különösen a hirdetésre használt ujságok számának növekedésével, tetemesen gyarapodik. Többek közt: elégséges több ujság részére is egy kézirat beküldése; az összes hirdető ujságokról egy számla állittatik ki és így a hirdető minden egyes ujsággal való leszámolástól megkíméltetik; tartós és nagyobb hirdetési megbízásoknál a hirdető megfélemlő árengedményben részesül. Költségelések és hirdetési minták készségeggel szolgáltatnak. A hirdetések czélszerű fogalmazására és a mindenkor czélnak legmegfelelőbb lapválasztásra nézve kimerítő felvilágosítások szivesen adtatnak. Mosse Rudolf hirdetési irodája minden nagy városban saját irodával rendelkezik, nálunk: Budapest, IV., Ferencz-terez 3.

— **Az általános ismert közönség nyakkendőket Békés Lajos ur dívatüzlete** feltűnő szép minták és kivitelben, valamint a legújabb formákban **80 fillérért** érúsitja. Ezen előnyös újításra a közönség szives figyelmét felhívjuk.

— **Az angol szabóhoz** czímmel új férfi szabó üzlet nyílt a Kossuth-utca 8. szám alatt a színház mellett. Tulajdonosa kiváló szakember, aki a közönség igényeit izlésével és szakismeretével minden tekintetben ki fogja elégíteni, valamint üzlete iránti vonzalmát és bizalmát megnyerni. Egyébiránt mai számunkban megjelent hirdetését olvasóink szives figyelmébe ajánljuk.

— **Osodálatos** azon eredmény, melyet a t. hölgyek a Balassa-féle valódi angol ugorkatej használata által elérnek. Néhány nap után eltűnt az arczbőrrel szeplőt, pattanást és egyéb bőrbajt, kisimítja a ráncokat és redőket, az arczbőrt fehérré, üdév és finommá varázsolja a nélkül, hogy a bőrt ártana. A párisi és bécsi kiállításokon kitüntetett szer, mely rövidesen nálunk is, mint Angolországban, az összes egyéb szépitőszereket kiszorítja. Uvegya két korona, hozzá valódi angol ugorkaszappan 1 korona és püder 1 kor. 20 fillér. Kapható minden

gyógyszertárban. Postán szétküldi Balassa Kornél gyógyszerháza, Budapest-Erzsébetfalva.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy haz. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.**

TAVIRATOK.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —
(Erkezik d. u. 1/2 órakor.)

Orosz-japán háboru.

Budapest, szept. 17. Mukdenből jelentik, hogy oda érkezett a viszsza vonuló sereg újabb csapata, kik között 26 a sebesült. Még nem tudják, hogy a sebesüteket az előnyomuló japánok újabb támadása idézte-e elő, vagy csak az előőrsök ütköztek össze.

Sanghaiból távirják: Egy ide menekült kínai, ki Porth-Arturban mint tolmács működött, beszéli, hogy Port-Arthurban az utóbbi időben 33.000 adag ételt szállítottak.

Port-Arthurban 24 ezer sebesültet ápolnak. Az élelmiszer most már csekély, ugyszintén a lőszer.

A helyőrség a vár feladását kívánja, de a tisztok azt nem akarják.

Ugyancsak ez a kínai beszéli, hogy a japánok erősen bombázzák a kikötőt. A napokban **egy gránat egy orosz torpedó naszádot felgyújtott, 7 tengerész és két tiszt meghalt.**

Pétervárra jelentik, hogy a japánok által legutóbb elfoglalt erősség nem olyan nagy jelentőségű. Azonban tekintettel arra, hogy a japánok folyton szállítanak az ostromhoz nehéz ágyukat, az erősségek veszedelemben forognak.

Pétervárra jelenti Kuropatkin, hogy legutóbb nem voltak utközetek, az előőrsök csatározásait leszámítva.

A japán hadsereg folyton kap erősítéseket és újabb támadásra készül.

Londonba jelentik a „Daily-Telegraph”-nak, hogy Kuropatkin Port-Arthur parancsnokához üzenetet küldött, melyben azt mondja, hogy Port-Arthur **legalább még egy hónapig tartsa magát.**

Pétervár, szept. 17. Az orosz távirati ügynökség megczáfolja, hogy az oroszok dum-dum lövegeket használtak. Másfajta lövegek azok, melyeket a japánok tévedésből dum-dum lövegeknek néztek.

Budapesti árutözsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása.

50-el olesóbb.

— szept 17.

Buza okt.	10 35
Buza tavaszra	10 73
Rozs októberre	7 67
Rozs tavaszra	8 09
Tengeri októberre	7 20
Arpa	6 88
Zab	7 24

TÖRVENYKEZÉS.

§ Jövőheti esküdtszéki és főtárgyalási ügyek az alábbiak lesznek u. m.: 1904 szeptember hó 19-én hétfőn esküdtszéki főtárgyalás Tóth Lajos s 4 társa ellen, halált okozott súlyos testi sértés büntette, ugyanaz nap vádtanácsi ügyek tárgyalása is lesz. Szeptemier hó 21-én szerdán főtárgyalások Stern Sámuel ellen, zsarolás vétsége, Mogyorósi Zoltán ellen, zsarolás vétsége, Varga Sándor s társa ellen, súlyos testi sértés büntette, Győri Borbála ellen, lopás büntette. Szept. hó 22-én esütörtökön esküdtszéki főtárgyalás Kolompár Mihály s társa ellen, rablás büntette. Szeptember hó 23-án pénteken főtárgyalások Dobos Imre ellen, halált okozott súlyos testi sértés büntetért, Lipták Gábor s 4 társa ellen, lopás büntette, Ferenczi József ellen, súlyos testi sértés büntetért, Madai István ellen, lopás vétségeért.

SZÍNHÁZ.

Szenzációs esték a színházban.

A „Máramarosi Lapok“ a következőket írja: Makó Lajos igazgató — mint már említettük — a színdínyét 19-én befejezi. Örömmel jelentjük, hogy a szigeti közönség emiatt rövidséget nem szenved, sőt olyan igaz művészet kínálkozik részére, amely valóban megérdemli a legmesszebb menő érdeklődést. Ugyanis Palóczy Lajos és Sebestyén Géza, a társulat két kitűnő művésze tegye engedélyt kért a városi tanácstól, hogy a hó 20-tól okt. 1-ig folytatódó előadásokat tartva csak a városi színházban. A tanács a bemutatott műsor alapján a színügyi bizottság a yhangu véleményezésére az engedélyt megadta. A folytatódó 10 előadás műsora a legfokozottabb irodalmi és művészi igényeket is méltán teljes mértékben kielégítheti. A tíz előadásban nem kevesebb mint hat újdonságot mutatnak be, amelyek egy része irodalmi érték, más része pedig színpadi sikerek révén igazi szenzációszámba vehető Szíre kerül a „Borus szerelem.“

A szegedi színház. Szeged városi folytatódó közgyűlésen választotta meg a színház igazgatóját. Makó Lajos debreczeni színház igazgatója szemben a szegedi színházat a közgyűlés dr. Jancsics Jenő mostani szegedi színház igazgatójának adta ki.

VEGYES HIREK.

* Veszedelemes medve vadászat.

Nagy szerencsétlenül történt esütörtökön hajnalban a békésmegyei Szent-Torony szomszéban, ahol a felirásított lakosság valóságos medve vadászatnak volt szemtanúja. Szerdán este ugyanis — mint nekünk írják — három macedón medvetánczoltató érkezett a községbe. A három ember Asztalos István keresztes udvarába tért be, a fél-ézt az egyik eszl pához kötötték a medvéket s. Ejjel azo ban eddig még ki nem derített re de a medvék kiszabadultak és elmenekültek. A medvék eltűnését gazdáik csak hamallal vették észre s rögtön keresésükre is indultak, de már akkor a lakosság egy része is tápon volt. A falubeli kutyák ugyanis ékeiben csaholásukkal feliasztották a lakos- ságot. A nagy báma által felbőszített med- vék hamenkütek a nyitott udvarokba. Egyik medve Zakar János háza udvarába menekült. Pap István a Zakar szomszédja hívással akarta kizavarni a hivatlan vendé- get, de mikor a fegyverét elsütötte, abban a pillanatban lépett ki az istállóajtón Zakar 17 éves fia, aki a lövés a nyakába fu- tós a halálát idézte elő. Hasonló szeren-

csétlenség történt a másik két medve üldözésénél is, amikor a menekülő medvékre irányított lövések egyike behatolt Szabó Pál háza ablakán és a lövés Szabónét, aki éppen az ablakon akart kinézni, mellén találta. Szabóné a halállal vívódik. A három állatot hosszas hejsza után sikerült elfogni. A hatóság a medvéket is, meg a gazdáikat is letartóztatta.

* **Gyilkos térj.** Tegnap délelőtt Csongrádon a nyílt utcán hitvesgyilkosság történt. Egy Bugádos nevű ember a főszolgabíróság épülete előtt revolverrel agyonlőtte a feleségét, azért, mert az eselédkönyvet váltott és szolgálatba akart állani. Az asszony azonnal meghalt, a gyilkost letartóztatták.

* **A régi haragos.** A herinse-monostori erdőkerülő: Kosztyek Iván tragikus véget ért, mely az egész környéket lázba ejtette. A három Danuk testvér közül a legidősebb pár év előtt valami méltatlanságot vét szenvedni az erdőkerülő részéről s ezt nem bírta elfelejteni, sőt a legsötétebb bosszu fogamzott meg szívében. Rábirta két marczona testvérét is, hogy Kosztyek Ivánt tegyék el láb alól s e hó 8-án, mint valami kalabriai rablók, úgy törtek elő a gondtalanul hazafelő ballagó erdőkerülőre s három oly — súlyos sebet ejtettek élesre fent késsel a szerencsétlen áldozaton, hogy csakhamar belehalt seibebe. — Az erdőkerülő fiatal fiú, három gyermek atyja. Az árvák maradt gyermekek édes anyja keserves átkozódásban tört ki a gyilkosokra. A rutén parasztok közt csak újabb időben fordulnak elő ily megrázó bűnesetek. — A gyilkosokat elfogták.

* **Merénylet egy tanító ellen.** Marina István felsőronai tanító ellen merényletet követtek el. Az öreg tanítónak 44 év fáradságát azzal halálták meg, hogy amidőn családja körében társalgot, a szomszédos parochiális kertből a befűgönyözött ablakon egymásután 2 nagy követ dobtak oly szerencsétlenül, hogy az ott lévő János nevű fiát a kö fején úgy találta, hogy az vértől borítva összeesett. A tettest a csendőrség nyomozza.

Mérgezés vagy öngyilkosság.

Egy államvasuti tisztviselő gyanus halála.

— Saját tudósítónktól. —

szept. 17.

Rejtélyes ügyben rendelt el vizsgálót a szegedi vizsgálóbíróság. Egy szegedi vasuti tisztviselő holtteste fölött indult meg a vizsgálat, amely hivatva van kideríteni, hogy mi okozta a még élete délen álló tisztviselő váratlan és gyanus halálát.

Megírták a lapok, hogy Kopczki Sándor szegedi illetőségű 37 éves magyar államvasuti tisztviselő tegnap délelőtt hirtelen meghalt. A tisztviselő néhány év előtt vesztette el fiatal feleségét, aki a szegedi tébolydában halt meg, három árva kisgyermekét hagyva maga után.

Ettől fogva a szegény embert soha sem lehetett vidám hangulatban látni. S o-moru volt és folyton a halálról beszélt. Az utóbbi időben folytonosan a gyomrát fájlalta. A Tápéi-utcában levő szomszédai beszéltek, hogy néha napokig nem evett fött húst, annyira fájt a gyomra.

Kedden már türelmetlennek mondotta a fájdalmait és elhívatta Vass Ignác dr.-t, majd este megint rosszul lett és akkor Kiss Gábor dr. kerületi orvosért küldtek. Szerdán reggel ismét rosszul lett és délelőtt meghalt. Kiss Gábor dr. halottkém állítása szerint a hában lakók azt beszéltek, hogy a beteg valami különös színű csöppeket vett be kedden és azt mondta, hogy az apja is ettől gyógyult meg. Ezt a gyógyszert soha sen-

találták a lakásban. A boldogtalan ember azonban nem gyógyult meg, hanem meghalt.

A hirtelen halál következtében Gyuricza Sándor dr. hatósági orvos tegnap délelőtt fölbonezolta a halottat a közkórház boncztermében. Bonczolás közben azonban olyan gyanus körülmények merültek föl, amelyekből azt lehet következtetni, hogy Kopczki Sándor nem természetes halállal mult ki. Gyuricza Sándor dr. félbehagyta a bonczolást és azonnal jelentést tett az ügyről a vizsgálóbírósnak, amely szükségesnek látta az elhunyt tisztviselőt orvostörvényszéki is fölbonezolni, nehogy eldöntetlenül maradjon a halál tulajdonképpeni oka.

Éppen ezért a halottat tegnap délután, amint tervezve volt, nem is temették el, hanem ma délután négy órakor fölbonezolták Magay vizsgálóbíró és két törvényszéki orvos jelenlétében.

Néhány szó a balkéz mellőzéséről.

— szeptember 17.

Az I-ten két kezét adott az embernek, hogy mind a két övel dolgozzék, mert látta, hogy egy kéz nem elég a megéltetéshez.

És mégis sok ember elhanyagolja a bal kezét, a jobbkéz rovására. A bal ép úgy kézről van mint a jobb, ép úgy alkalmas a munkára, mint a jobb és mégis a bal kényeztetjük és okatlanul elhanyagoljuk. Viszont a „balog“ a jobb kezét részeseit nagyobb kényeztetésben. Rossz, helytelen szokás mind a kettő.

Az összes szerveink közül a kéz az, mely legtöbb irányban használható. Gyakorlás által a legbámulatosabb ügyességre tesz szert. A teremés óta létrehozott legkülönbözőbb alkotások a kéz munkáját és ügyességét hirdetik. Azonkívül az emberi- ség legnagyobb része a két keze munkája után él.

A sokféle foglalkozás sokféleképen veszi igénybe a kezét. Hol az egyik, hol a másik kéz dolgozik erősebben. Nagyon természetes, hogy melyik kéz erőseben dolgozik, az hamarabb ki is fárad és ha az egyik elfárad, ott a másik, váltjuk fel. Legtöbb ember azonban képtelen erre, mert amely kezét kicsi korától fogva szokta használni leginkább, az ügyesebb, erőteljesebb és fejlettebb válik, ellenben az elhanyagolt kéz ügyetlen, gyenge és satnyább és sok tevékenységénél hasznavehetetlen.

Hosszu és nehéz munkaközben fáradtság érzete fog el bennünket. A pihenés pedig idővesztegetéssel jár, pedig az angolok szerint: „Az idő pénz.“ Milyen jó, s kinek ügyes és munkaépes mind a két keze egyaránt! Ha az egyik kéz elfárad, felváltja a másik, s a fáradt kéz megpihenhet anélkül, hogy a munkát félbe kellene szakítani — Tudvalevő dolog, hogy pl. a cséplés és a kapálás nehéz munka, amely munkánál nem egyformán van igénybe véve mind a két kéz, azaz egyik kéz mindig nagyobb erővel dolgozik, mint a másik, dacára annak, hogy mind a két kezével fogja a munkás a csérep vagy a kapanyelét. A cséplő azzal a kézzel végez nehezebb munkát, amellyel fölül fogja a csépnyelét, azzal sújt a kévére, illetve a szalmára, azzal vezet a csépat különböző irányban; míg ellenben azon kéz, amely alant fogja a csépnyelét, nagyon könnyű munkát végez, mintegy támasztékul szolgál csupán. A kapálásnál megfordítva áll a dolog. Ott ugyanis azon kéz végez nehezebb munkát, amellyel tejjebb fogja a kapanyelét, mert az emeli a kapát és ez vázja az erőt födelt, míg a kapanyél végét fogó kéz munkája elenyésző csakéy.

Már most a mely kéz erősebb munkát végez, szükségeszerűleg hamarabb ki is fárad. Mily jó most az oly munkásnak, aki a

kimerült kezét helyettesítheti a kevésbé fáradt kezével.

Az egyoldalú kéz használata egyoldalú testfejlődésnek az előidézője is. A jobbkezesnek sokkal jobban ki van fejlődve a jobb karja, sőt még a jobb lába is, míg a bal karja, a kellő gyakorlat és adzódás hiánya miatt, vékonyabb és satnyább, pl. a balog balkeze aranyujjának megfelelő gyűrűjét jobb keze aranyujjára téve azt látjuk, hogy nagy az illető gyűrű, s minél inkább elhanyagoltatik valamelyik kéz a másik rovására, annál szembeötlőbb e tekintetben a különbség.

Hogy az egyik kéz épügy használható bármely tevékenység tekintetében, mint a másik, élő bizonyíték a balog a jobbkezessel szemben. A balogság nem családi hiba, mint ezt sokan helytelenül magyarázzák.

Hogy balog vagy jobb kezes lesz-e az ember, csak attól függ, hogy kicsi korától fogva melyik kezét használja különösen. Ha jobb kezét mellezi, baloggá válik, ha pedig a jobbkezét forszirozza, jobbkezes lesz.

A hiba ott kezdődik, mikor azt mondja az anya a kicsikéjének: „Fiascskám, a „csecse“ kezéddel egyél, a „csecse“ kezecskéddel tedd ezt vagy amazt“.

Rá kell szoktatni a gyermeket, hogy egyaránt használja mind a két kecsőjét, akkor aztán kétkezes munkás válik belőle.

Arvai Ignác.

REGÉNY CSARNOK.

Csontváz a tűzhelyen.

Angol regény.

Fordította: Amica.

De l'Orme asszonynak volt egy máaik aggodalma — Blanka. Bárhova mentek — és a férje ritkán volt velük — Herbert Tracyval mindig találkoztak. Ez a zsfolt bálterem forgatagában teljesen képtelen volt közte és a mostoha leánya között állani. Bár kemény megpróbáltatás volt Editnek arra kényszeríteni magát, hogy ezt a férjének megmondja, de azt tenni kötelességének érezte és egy napon, midőn egyedül voltak, azt mondta:

— Szeretném, ha beszélnél Blankával egy olyan tárgy felett, melyből különben baj származhat.

— Nos, — válaszolta Guy hidegen — mit akarsz?

— Azt kívánom, hogy tiltsd meg neki, hogy Herbert urnak az udvarlását elfogadja, őt arra felbátorítsa — kérlek beszélj vele.

Férje olyan kifejezéssel függesztette rá a tekintetét, mi a szívet összeszorította. — Guy elveszítette a bizalmát benne.

— Miért tiltanám meg? — kérdezte Guy. Mindazok után, a mit róla hallok, ő az én leányomhoz kifogástalan párti.

— Kitől hallottál róla? — kérdezte a felesége. Ám cselekedd azt amit akarsz — tört ki Edit hirtelen, ha azonban nem-bánomságból veszedelem jön a családodra, ne engedd, hogy valaki azt mondja: „Ah, ez a mostoha anyaműve volt!“

— Edit, teljesíteni fogom a kívánságodat. Halaszthatom holnapra? — kérdezte De l'Orme ur, kezét az ajtókilincsre téve.

— Guy, most, most beszélj, — kérte lihegve az asszony — holnap talán késő lenne!

Még alig hagyták el a szavak az Edit ajkait, az ajtó kinyílt és Blanka lépett be.

Az atyja megragadta az alkalmat és

nagyon szeliden, ámbár nagyon szilárd hangon beszélt vele.

— Édes Blankám, épen te voltál az, akit láni kívántam. Figyelmeztetni akarlak a Herbert Tracy ur udvarlásai ellen — nem az az ember, akinek nevét a te neveddel egyesíteni kívánom.

Blanka olyan dühbe jött, hogy arca a hajagyökeréig lángba korult és Editre mutatva, szenvedélyes hangon mondta:

— Azt gondolja atyám, nem tudom, hogy ezen szíves figyelmeztetéséért kinek vagyok a lekötöztetője? Megmondom! Hiszen az az asszony, kit atyám feleségének nevez, áll most Herbert ur és köztem, aki ellen nem lehet más vádat felhozni azon kívül, hogy az ő szeretője volt, mig atyám vagyonáért és rangjáért nem lépett atyámmal házasságra! De ő még most is szereti Herbert urat és nem tudja elviselni, hogy az őt nem szereti többé.

Ámbár azon bizodalomnak nagy része, melyet Guy a fiatal feleségébe helyezett, megszűnt, de még mindig szerette őt és a rá irányított kegyetlen, durva sértés annyira felingerelte a szenvedélyes indignációját, hogy Edit a saját érzelmeit visszafojtva, közibe és Blanka közé vetette magát és kérte:

— Guy, bocsáss meg neki — bocsáss meg neki. Az égre kérlek, ne engedd, hogy viszátkodások legyenek közöttünk.

A mindvégig háládatlan leány felkapta azt a szót.

— Egyéb sem volt közöttünk, csak viszátkodás, mióta maga közibünk jött! Mint saját árnyékát az elégedetlenséget hozta magával azon végzetes órától kezdve, midőn lábát a mi egykor boldog otthonunkba tette. Azt kívánom, hogy bár visszamenne abba a légkörbe, ahova tartozik.

(Folyt. köv.)

Új férfi szabó üzlet megnyitás!

Értesítem a t. közönséget, hogy helyben **Kossuth-utca 8. szám alatt**, a színház mellett, az

Angol szabóhoz czimmel

elegáns, modern igényű férfi szabó üzletet nyitottam, hol elvállalok mindennemű aszakmamba vágó megrendeléseket kívánat szerint, a legújabb fagon és divat után.

Raktáramon nagy választékban tartok divatos **angol- és francozia** szöveteket.

Amennyiben üzletemben kiváló munkásokat alkalmaztam és a megrendelt ruhák saját felügyeletem alatt készíttetnek, azoknak szabását egyedül végzem. Külföldön szerzett sok évi tapasztalataim folytán bátran ígérhetem, hogy a nagyközönség igényeit a legnagyobb mérvben ki fogom elégíteni, valamint üzletem iránti vonzalmát kitűnő izlésem és megbízhatóságom mal biztosítom.

Miért is magamat szíves figyelmebe és jóindulatába ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel

Rosenberg József,

férfi szabó és szabász

Kossuth-utca 8. szám.

Az előkelő hölgyközönséghez!

Külföldi utamról visszatérvén, tisztelettel értesítem Nagyságodat, hogy az őszi és téli idény legjobb modeljeit hoztam magammal **Costümökben, Blouzok, Paletok, Ragian, Havelok, Leány-köpeny és Kabátka, Téli felöltő és Szörme-confektióban**, mely újdonságokat a sablónszerűség jellegétől megóvándó, kizárólag özögem részére kötöttem le.

Nagyságod b. megrendelésének kellemes elvartában vagyok kitünő tisztelettel

Klein Sámuel, ezelőtt

Halmágyi Sámuel

női- és leány felöltők legnagyobb áruháza.

Debreczen, Piac-utca 47. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A debreczeni ev. ref. ispotályban élelmezett szegények kenyérszükségletére árlejtés hirdettetik, következő feltételek alatt:

A kenyér kétszeres lisztből, úgy, hogy az egészséges, tiszta legyen. István gözmalmi hetes lisztnek vegyítésével 140 deka sulyu legyen adakonként. A kenyéret (130 egyéntől esetleg 156-ig) minden másnapon délelőtt 11 órakor beszoigaltatni köteles. Egyéb föltételek az egyházi irodában megtekinthetők.

Pályázó köteles 1000 kor. óvadéket letenni.

A nyílt árlejtés határideje a ref. egyház hivatalos helyiségében folyó évi **szeptember hó 28-án d. u. 5 órára** tüzetik ki.

Debreczen, 1904 szeptember 7-én.

Ispotályi vegyes bizottság

Árlejtési hirdetmény.

A debreczeni ev. ref. ispotályi szegények élelmezésére nyílt árlejtési pályázat hirdettetik következő feltételek mellett: hetenként öt napon huslevesből adagonként (körülbelül 130—156 egyéure) 0-845 liter minnyi égben tiszta, egészséges zsirral, zöldséggel, sóval, fűszerrel elkészítve. Marhabusból adagonként 122 1/2 gramm sulyban, mely tisztán a hus sulya legyen. Hetenként 2 napon pedig ugynevezett vastag étel (kása, bab, krumpli) 0-845 liter mennyiségben. Vacsorára pedig ráutott leves zsemlyével stb. minden szemlére 0-634 liter tartalommal.

Pályázó óvadék gyanánt köteles 800 koronát vagy ennyi értékű óvadékképes értékpapirt letenni.

Cakis ev. ref. vallásuak pályázhatnak. Pályázati határidő **szeptember hó 28-án** délután 4 óra. Jelenkezés személyesen a ref. egyház hivatalos helyiségében.

Debreczen, 1904 szeptember 7-én.

Ispotályi vegyes bizottság

